

KIJK OP ANTIBIOTICA

Gezondheidspanel GGD Hollands Noorden

Pauline de Vink¹, Mandy van den Brink¹, Fred Slijkerman-Megelink²

¹Team Epidemiologie;

²Team Infectieziekten bestrijding.

INLEIDING

Antibioticaresistentie (ABR) is wereldwijd een groeiend gezondheidsprobleem. In Nederland worden regionale ABR zorgnetwerken ingericht. Een belangrijke doelgroep bij de preventie en aanpak van ABR is de algemene bevolking. Om inzicht te krijgen in de meningen, ervaringen en behoeften van inwoners over diverse, aan gezondheid gerelateerde, onderwerpen maakt GGD Hollands Noorden gebruik van een Gezondheidspanel. Het Gezondheidspanel bestaat uit een groep inwoners uit de regio Noord-Holland Noord die gemiddeld vier keer per jaar gevraagd wordt om een aantal vragen te beantwoorden over uiteenlopende onderwerpen. In oktober 2017 is een vragenlijst uitgezet over ABR. Het doel van dit onderzoek was een globaal beeld te krijgen van de kennis en ervaring die inwoners van Noord-Holland Noord hebben van antibiotica en antibioticaresistentie.

METHODE

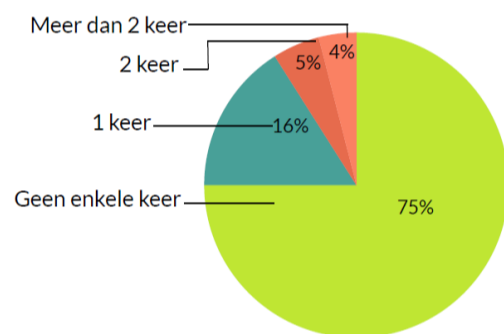
Een online vragenlijst is verstuurd naar 4.856 leden van het Gezondheidspanel. Aan de panelleden zijn vragen gesteld over antibiotica, antibioticaresistentie, risicoperceptie en hygiëne. De vragenlijst bestond uit kennis-vragen, stellingen, vragen over ervaringen met antibiotica en vragen over de risico's van ABR.

RESULTATEN

Gebruik antibiotica

1 op de 4 mensen heeft het afgelopen jaar antibiotica gebruikt

Laagopgeleiden, vrouwen en ouderen gebruikten vaker antibiotica ($p < 0.05$)

97% vond dat er voldoende informatie werd gegeven over het gebruik van antibiotica

96% heeft de laatste antibioticakuur volledig afgemaakt

Achtergrondkenmerken respondenten

In totaal hebben 2.617 panelleden de vragenlijst ingevuld (respons 53,9%). De respondenten waren 20 tot 93 jaar oud. De gemiddelde leeftijd is 59,2 jaar. Bijna de helft (48,9%) van de respondenten is 65 jaar of ouder. 44,1% is man en 55,9% is vrouw. 22,3% is laagopgeleid, 33,6% is middelbaar opgeleid en 44,0% is hoogopgeleid.

Antibiotica verkregen via:

De huisarts **70%**
Een arts in het ziekenhuis **20%**
De tandarts **6%**
Op recept in het buitenland **2%**
Zonder recept **1%**

Ervaring

5%

heeft zelf wel eens te maken gehad met een resistente bacterie

21%

kent iemand in zijn omgeving die wel eens te maken heeft gehad met een resistente bacterie

Kennis

95% weet dat er bacteriën zijn die resistent zijn voor antibiotica

30% weet dat goede hygiëne helpt om antibioticaresistentie te voorkomen

29% weet dat resistente bacteriën vaker voorkomen in het buitenland dan in Nederland

Kennis over transmissieroutes van resistente bacteriën varieert.

52–56% weet dat resistente bacteriën kunnen worden overgedragen via vlees en geïnfecteerde mensen.
35–39% weet dat resistente bacteriën kunnen worden overgedragen via besmette dieren en groenten.

Risicoperceptie

53% maakt zich zorgen over bacteriën die ongevoelig worden voor antibiotica in Nederland

Men schat de kans dat zij een resistente bacterie bij zich dragen **26%**

Hygiëne

Altijd handen wassen doet:

65% na bezoek toilet

63% vóór het bereiden van voedsel

42% na contact met dieren (bijv. vee)

35% vóór het eten

28% na contact huisdieren anderen

13% na contact eigen huisdier

62% wast altijd zijn groenten en fruit

Mannen wassen hun handen over het algemeen minder vaak dan vrouwen ($p < 0.05$)

CONCLUSIE

Het gezondheidspanel is geen perfecte afspiegeling van de bevolking van Hollands Noorden aangezien er geen gebruik is gemaakt van een aselechte steekproef. Het panel bevat relatief veel vrouwen, hoogopgeleiden en 65-plussers. De resultaten van dit onderzoek zijn daardoor niet zonder meer te vertalen naar de gemiddelde inwoner, maar geven wel een goede indicatie. Deelresultaten zijn tevens in lijn met uitkomsten van onderzoek in andere regio's. Uit het onderzoek blijkt dat een kwart van de mensen antibiotica heeft gebruikt het afgelopen jaar en hiervan heeft de overgrote meerderheid de kuur afgemaakt. De meeste mensen zijn bekend met antibioticaresistentie. Op bepaalde subonderdelen is er nog ruimte om de kennis te verbreden. Met name op het gebied van hygiëne is er nog een grote verbeteringsmogelijkheid. Tot slot heerst er een redelijk hoge bezorgdheid omtrent bacteriën die resistent worden voor antibiotica. De resultaten van dit onderzoek zijn door middel van een digitale infographic teruggekoppeld aan de panelleden. Hierbij is tegelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de panelleden van extra informatie te voorzien omtrent de risico's van vroegtijdig stoppen met een antibioticakuur, transmissieroutes van resistente bacteriën en het belang van handen wassen. Verder zullen de resultaten van het panelonderzoek gebruikt worden voor voorlichting en het maken van beleid voor inwoners van Noord-Holland Noord.